

Hoeveel kunt u lenen?

Bron : Trends 06 november 2003

Wanneer een particulier nadenkt over het kopen of bouwen van een woning, dan is de cruciale startvraag: hoeveel kunnen we lenen? Voor een bedrijf is dat niet anders. Ook daar is de bank een belangrijke partner als het gaat over het financieren van investeringen.

Opnieuw levert de jaarrekening van het bedrijf zeer nuttige informatie. In dit artikel bekijken we – zoals altijd aan de hand van juist-foutstellingen – welke posten op balans en resultatenrekening bepalen hoeveel u kunt lenen. Opnieuw zal blijken dat de jaarrekening van uw bedrijf uw belangrijkste visitekaartje is.

Smaakt naar meer? Kijk dan ook onderaan deze tekst: op de website van Vera Smets (<http://www.financeisfun.be>) vindt u het antwoord op een bijkomende stelling om uw financiële geest aan te scherpen.

1. Juist of fout: voor een KMO is de bank de belangrijkste partner voor het financieren van investeringen. Deze stelling is heel vaak juist.

Wanneer een bedrijf wil gaan investeren, dan is de eerste vraag: waar gaan we het geld vandaan halen?

Hierop zijn verschillende antwoorden mogelijk:

1. Het bedrijf beschikt over voldoende eigen cash en moet niet gaan lenen.
2. Het bedrijf gaat nieuwe fondsen aantrekken. We zagen in vroegere artikels dat gelden kunnen worden aangetrokken in de vorm van:

Eigen vermogen: geld zonder afspraken

- Hoeft niet terugbetaald te worden.
- Over de vergoeding die wordt betaald aan de investeerders zijn geen vaste beloftes gemaakt.
- De verschaffers van eigen vermogen zijn de aandeelhouders.

Vreemd vermogen: geld met afspraken:

- Moet wel terugbetaald worden.
  - Over de vergoeding zijn duidelijke afspraken gemaakt.
- Het klassieke voorbeeld van vreemd vermogen is een banklening.

Dit is de theorie.

In de praktijk zien we dat voor de KMO de bank vaak de belangrijkste financieringsbron voor nieuwe investeringen is.

Hoe komt dat?

De aandeelhouder van de KMO is vaak ook de zaakvoerder... die bij de start van zijn bedrijf al heel zijn hebben en houden in zijn onderneming heeft geïnvesteerd. Die aandeelhouder heeft dus simpelweg geen geld meer om nieuwe investeringen te financieren.

Dat is anders bij grote bedrijven die vaak een aandeelhouder met voldoende cash hebben die kan bijspringen als er moet worden geïnvesteerd. Beursgenoteerde bedrijven kunnen eigen vermogen gaan halen bij 'Jan met de pet' wanneer ze een kapitaalverhoging doen (meer hierover in stelling 2 van [het artikel](#) van 07.08).

De KMO is dus beperkt in zijn keuze van financier. De bank is de belangrijkste partner als er geld over de brug moet komen.

**2. Juist of fout: als twee bedrijven evenveel winst maken, kunnen ze evenveel lenen.
Helemaal fout.**

Om te bepalen hoeveel een bedrijf kan lenen, is winst niet de juiste indicator. De grote spelbreker is de post afschrijvingen.

Winst is een gezondheidsindicator die aangeeft hoe gezond de activiteit is gedurende een bepaalde periode (meestal een jaar).

Om de activiteit draaiende te houden, gebruikt een bedrijf een gedeelte van zijn investeringen of vaste activa. Dit verbruikte deel van de investeringen wordt in de winst als kost opgenomen onder de post afschrijvingen.

Een bedrijf berekent zijn afschrijvingen dus op basis van de **gebruiksduur**. Of een investering al **betaald** is of niet, is hier niet belangrijk.

Om te bepalen hoeveel een bedrijf kan lenen, is het uiteraard wel van belang na te gaan welke investeringen cash werden betaald en voor welke er nog schulden openstaan.

Winst is dus niet de juiste indicator om een zicht te krijgen op de leningscapaciteit van een bedrijf.

**3. Juist of fout: cashflow is de basis om te bepalen hoeveel een bedrijf kan lenen.
Dit is juist.**

Daar is het weer! Hét begrip in de financiële wereld waar vooral veel verwarring rond is: cashflow. In vorige artikels in Trends zagen we dat er heel wat definities zijn van cashflow.

Ik hoop dat u vooral dít onthouden hebt van cashflow: als iemand het woord gebruikt, dan roept u onmiddellijk "Stop, over welke benadering van cashflow gaat het hier?" U zult tot uw verbazing vaststellen dat de spreker het vaak zelf niet meer weet...

Die fout zullen we hier niet maken!

De cashflowbenadering die we hier nodig hebben, is de vaak voorkomende definitie:

Cashflow = winst zonder afschrijvingen

Welke meerwaarde heeft deze definitie als we over de leningscapaciteit van een bedrijf spreken?

In stelling 2. zagen we dat de afschrijvingen een spelbreker zijn bij het bepalen van hoeveel een bedrijf kan lenen.

Wat doen we dan? We gooien de spelbreker eruit. We nemen het winstgetal en we schrappen de post afschrijvingen. Dit is de cashflow.

Wat zegt cashflow?

Cashflow geeft aan hoeveel geld de activiteit van een bedrijf gedurende een bepaalde periode kan voortbrengen zonder rekening te houden met de investeringen.

Dit helpt ons al een eind op weg. Maar we zijn er nog niet. Cashflow is het startgetal om te bepalen hoeveel een bedrijf kan lenen. Maar we weten nog steeds niet welke investeringen al betaald zijn en welke niet.

Daarom moet het cashflowgetal nog worden 'aangepast'.

**4. Juist of fout: informatie over de leningen van het bedrijf vinden we op de balans.
Dat is correct.**

In de eerste stelling van dit artikel zagen we dat een bedrijf zich kan financieren door vreemd vermogen aan te trekken.

Het vreemd vermogen – ook 'schulden' genoemd – behoort tot het passief van de balans.

De schulden zijn ingedeeld in twee blokken:

- schulden op lange termijn
- schulden op korte termijn.

Binnen de schulden op korte termijn vind je een post terug die heet 'vervallende schulden' of 'schulden op meer dan één jaar die binnen het jaar vervallen'. Wanneer u een balans bekijkt waarin wordt gewerkt met de codes van het algemeen rekeningenstelsel, dan gaat het om de post met code 42.

Die post moeten we hebben! Het getal dat je hier terug vindt, zijn de leningaflossingen die het bedrijf binnen het jaar moet doen.

Om de leningcapaciteit te bepalen, berekenen we de **vrije cashflow**:

Vrije cashflow = cashflow – leningaflossingen.

De vrije cashflow is een belangrijke indicator voor de beoordeling van een bedrijf.

Wat is hier de boodschap?

- De vrije cashflow geeft aan hoeveel geld de activiteit gedurende een jaar voortbrengt nadat ook de leningaflossingen van dat jaar zijn betaald.

Je kunt de indicator ook vanuit een ander daglicht bekijken:

- De vrije cashflow geeft aan:

1. Welk deel van de cash die de activiteit jaarlijks voortbrengt, kan worden gebruikt om nieuwe investeringen mee te doen.
2. Welk deel van de cashflow kan worden gebruikt om nieuwe investeringen mee te doen.

Daarom wordt de vrije cashflow ook 'de autofinancieringscapaciteit van de onderneming' genoemd. Auto is het Griekse woord voor 'zelf'. In het Engels wordt dit dan de 'self financing capacity'.

Zoals we hoger zagen, is de vrije cashflow uiteraard ook dé indicator die de bank gaat berekenen als een bedrijf om een lening komt vragen.

De bank berekent de terugbetalingscapaciteit van het bedrijf.

Hoe doet ze dat?

1. De bank berekent de vrije cashflow (op jaarbasis):

- a. Ze berekent de cashflow = winst zonder de afschrijvingen
- b. De cashflow wordt verminderd met de leningaflossingen (te vinden bij de schulden)

2. De vrije cashflow wordt vergeleken met de terugbetalingen van de nieuwe lening (kapitaalaflossingen en intrest) op jaarbasis.

Indien de vrije cashflow voldoende is om de nieuwe lening af te betalen, dan spreekt de bank over een 'positieve terugbetalingscapaciteit'.

5. Juist of fout: een bedrijf met een negatieve terugbetalingscapaciteit krijgt geen lening. Gelukkig is dit niet waar.

Want dit zou betekenen dat kredietverlening een wiskundig verhaal is dat door een computer kan worden bepaald.

'Krediet' betekent nog altijd zoveel als 'vertrouwen'.

De vrije cashflow is een belangrijke indicator bij de kredietverlening. Maar even belangrijk is het vertrouwen dat de kredietverlener heeft in het bedrijf, de bedrijfsleiding en vooral de reden waarom geïnvesteerd wordt. De hamvraag voor zowel bankier als bedrijfsleider is: welke toegevoegde waarde brengt deze investering voor het bedrijf?

Zo kan het zijn dat een dossier met een negatieve terugbetalingscapaciteit toch de zegen van de bank krijgt.

Omgekeerd is het ook mogelijk dat een aanvraag met een positieve terugbetalingscapaciteit niet door de bank gevolgd wordt.

In het laatste geval wordt de bankier als de grote boeman aangezien die 'niet meewil'.

Het bedrijf kan een 'njet' van zijn bankier ook anders bekijken. De bedrijfsleiding kan nagaan waarom de bank niet mee in zee wil gaan. Die informatie kan worden gebruikt om het dossier bij te schaven en later toch een 'ja' van de bank te krijgen.

Of de onderneming kan beslissen om de investering niet te doen.

Bedrijfsleiders met ervaring weten als geen ander dat een investering niet doen ook een heel wijze beslissing kan zijn.

6. Juist of fout: de solvabiliteit van een bedrijf is een belangrijke ratio voor kredietverlening.

Het antwoord vindt u op de [website](#) van Vera Smets.

Lees ook vorige artikels in ons [dossier](#) **Uit Balans**.